

Helsingin yliopisto - Helsingfors universitet - University of Helsinki ID 2000-145

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Matematiikan ja tilastotieteen laitos	
Tekijä-Författare-Author Pyy-Martikainen, Marjo			
Työn nimi-Arbetets titel-Title Hierarkkinen multinomi-logit-malli : sovelluksena ikääntyvien työttömien työmarkkinasiirtymät			
Oppiaine-Läroämne-Subject Tilastotiede			
Työn laji-Arbetets art-Level Lisensiaatintyö		Aika-Datum-Month and year 2000-02-18	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 104
<p>Tiivistelmä-Referat-Abstract</p> <p>Tutkimuksessa perehdytään hierarkkisen multinomi-logit-mallin teoriaan ja sovelletaan mallia ikääntyvien työt-tömien työttömyyden päättymistapoihin vaikuttavien tekijöiden analysointiin.</p> <p>Hierarkkisen multinomi-logit-mallin teoreettisena perustana on stokastinen hyödyn maksimointiteoria. Stokastisen hyödyn maksimointiteorian mukaan kukin työttömyyden päättymistapa tuottaa yksilölle tietyn määrän hyötyä. Hyötyä maksimoiva yksilö valitsee hänelle mahdollisista työttömyyden päättymistavoista sen, jonka tuottama hyöty on suurin. Stokastiseen hyödyn maksimointiteoriaan perustuvan diskreetin valinnan mallin avulla voidaan arvioida, millä todennäköisyydellä yksilö valitsee tietyn työttömyyden päättymistavan.</p> <p>Hierarkkinen multinomi-logit-malli on multinomi-logit-mallin yleistys. Malli yleistää multinomi-logit-mallia sallimalla korrelaation hyötyfunktioiden satunnaistermien välillä. Mallin ideana on jakaa työttömyyden päättymistavat ryhmiin siten, että toistensa substituutteina toimivat työttömyyden päättymistavat kuuluvat samaan ryhmään. Samaan ryhmään kuuluvien työttömyyden päättymistapojen hyötyfunktioiden satunnaistermi voi olla korreloituineita. Mallin idea soveltuu hyvin empiirisiin havaintoihin ikääntyvien käyttäytymisestä työmarkkinoilla. Tutkimuksen empiirisessä osassa tarkastellaan, mitkä tekijät vaikuttavat ikääntyvien työttömien työttömyyden päättymistapoihin. Tutkimuksessa kiinnostuksen kohteena on etenkin se, miten taloudelliset tekijät, kuten työt-tömyysturvan laji ja työttömän odotettavissa oleva palkka, vaikuttavat työttömyyden päättymistapaan. Toinen keskeinen teema tutkimuksessa on työvoimapolitiittisten toimenpiteiden merkitys ikääntyvien työttömien kannalta.</p> <p>Empiirisessä osassa analysoitiin ikääntyvien työttömien työttömyyden päättymistapoihin vaikuttavia tekijöitä analyysimenetelmänä multinomi-logit-malli sekä kolme erilaista hierarkkista multinomi-logit-mallia. Parhaaksi malliksi osoittautui hierarkkinen multinomi-logit-malli, jossa työttömyyseläke ja työvoimapolitiittiset toimenpiteet muodostavat oman ryhmän. Mallin implikoima korrelaatio työttömyyseläkkeen ja työvoimapolitiittisten toimenpiteiden välillä voidaan tulkita siten, että ikääntyvät työttömät pitävät työvoimapolitiittisia toimenpiteitä ja työt-tömyyseläkettä samankaltaisina vaihtoehtoina tehdessään valintoja työmarkkinoilla.</p> <p>Estimointitulosten mukaan taloudellisilla tekijöillä on voimakas ikääntyvien työttömien työttömyyden päättymistapoja ohjaava vaikutus. Myös ikä työttömyyden alkaessa vaikuttaa voimakkaasti työttömyyden päättymistapaan. 56-vuotiaana tai sitä vanhempana työttömäksi joutuneet siirtyvät todennäköisimmin työttömyyseläkkeelle. Sitä nuoremmilla iän vaikutus on eriytynyt siten, että peruspäivärahaa saavilla todennäköisin työttömyyden päättymistapa on työllistyminen ja ansiopäivärahaa saavilla työvoimapolitiittisille toimenpiteille siirtyminen. Estimointitulosten mukaan työttömyyttä edeltänyt työvoimapolitiittisilla toimenpiteillä olo ei vaikuta ikääntyvien työttömien työllistymistodennäköisyyteen.</p> <p>Tärkeimmät lähteet:</p> <p>McFadden, D. (1978). Modeling the choice of residential location. Teoksessa A. Karlquist, L. Lundqvist, F. Snickars & J. Weibull (toim.) Spatial interaction theory and residential location. Amsterdam: North-Holland, 75-96.</p> <p>Koppelman, F. & Wen, C.H. (1998). Alternative nested logit models: structure, properties and estimation. Transportation Research B 32 (5), 289-298.</p>			
<p>Avainsanat-Nyckelord-Keywords</p> <p>ikääntyvät</p> <p>työttömyyden päättymistavat</p> <p>hierarkkinen multinomi-logit-malli</p>			
Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited			
Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information			